

Öppet brev till Region Skåne 15 januari 2021

Kommunikation på liv och död

Föreställ dig att du vaknar upp på akutmottagningen efter att ha svimmat av. Det gör fruktansvärt ont i bröstet och du har svårt att andas. Läkare och sjuksköterskor pratar med dig men du förstår ingenting, samtidigt som de undersöker dig. Plötsligt förs du till operationsbordet och du förstår fortfarande ingenting. Du gestikulerar att du inte hör. Läkare skriver snabbt en lapp till dig men du har så ont att det är svårt att läsa läkarens slarviga skrivstil och kan inte heller skriva svar. I nästa sekund sövs du ner, för det är på liv och död men du vet inte ens det själv. Först när du vaknar och är kapabel att tala om att du behöver teckenspråk beställer sjukvårdspersonalen teckenspråkstolk som möjliggör direkt kommunikation. Kanske, för det är inte alltid vårdgivaren faktiskt beställer tolk. Det räcker väl att skriva lappar?

Så har döva och hörselskadade det när de kommer till akutmottagningen, och har haft det så i många år. Sjukhusen i Skåne är inte beredda med att se till att beställa teckenspråkstolk sekunden de får kännedom om att en teckenspråksanvändare kommer in till mottagningen. En nyligen utskriven döv coronapatient berättade för Malmö Dövas Förening att patienten som var inlagd på Skånes universitetssjukhus i Malmö, inte alls hade möjligheter till kommunikation på dennes villkor, dvs via teckenspråk. Munskydd och visir hindrade också stor del av den visuella kommunikationen. Skriva lappar var inte aktuellt. Har patientens läkare och sjuksköterskor säkerställt att patienten förstått informationen som förmedlats? Patienten tycker inte det och kände sig otrygg. Varför hade inte sjukhuset löst så att det finns möjlighet till teckenspråkstolk? Det finns färdiga tekniska lösningar som möjliggör distanstolkning istället för fysiskt på plats. Detta händer inte bara i Malmö, även på andra sjukhus runtom i Sverige med akutmottagning.

Detta innebär att Region Skåne konstant bryter mot FNs konvention om funktionsnedsättning (Artikel 9) genom att inte snabbt arbeta fram en långsiktig lösning som säkerställer att kommunikationen mellan vårdgivaren och patienten fungerar. Dessutom bryter Region Skånes ansvariga mot skyldigheten att informera och göra patienten delaktig (Socialstyrelsens handbok) varje gång när de inte beställer teckenspråkstolk till patienter som behöver det, särskilt i nödsituationer. Att skriva lappar är inte tillräckligt! Patienten har rätt att välja kommunikationsmedel och Region Skåne är skyldig att respektera det.

Malmö Dövas Förening och Skånes Dövas Distriktsförbund ser allvarligt på de fel som Region Skåne begått i många år och särskilt nu i pandemins tider och kräver att de ansvariga för Region Skåne omedelbart ser över processen för att säkra fullt fungerande kommunikation med patienter med hörselnedsättning sekunden de kommer in i ambulansen eller akutmottagningen.

Pia Johnsson Sederholm
Ordförande, Malmö Dövas Förening "Svenske"

Annett Rosenlind
Ordförande, Skånes Dövas Distriktsförbund